Ilmiy tadqiqotlar va ularning yechimlari jurnali
Aoka guvohnoma № 323759 ISSN: 3060-4818

IXTISOSLASHGAN MAKTAB O‘QUVCHILARINING AXBOROT BILAN ISHLASH KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISH JARAYONIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI INTEGRATSIYASI

Kilichov Akobir Kodirovich
Nizomiy nomidagi O‘zbekiston milliy pedagogika universiteti
mustaqil tadqiqotchisi
e-mail: akobirkilichov05@gmail.com
https://doi.org/10.5281/zenodo.22863428

Annotatsiya: Ushbu maqola ixtisoslashtirilgan maktablarda o‘quvchilarning axborot bilan ishlash kompetensiyasini rivojlantirish jarayoniga axborot texnologiyalarini (IT) integratsiyalashning ahamiyati haqida so‘z boradi. Muallif zamonaviy axborot jamiyatida axborot bilan ishlash kompetensiyasining ahamiyatiga e’tibor qaratadi va IT integratsiyasi uning rivojlanishiga qanday hissa qo’shishi mumkinligini tushuntiradi.
Kalit so‘zlar: axborot bilan ishlash kompetensiyasi, integratsiya, ixtisoslashtirilgan maktab, masofaviy ta’lim, IT.

Axborot texnologiyalari hayotimizda tobora muhim ahamiyat kasb etayotgan hozirgi vaqtda axborot kompetensiyasini rivojlantirish barcha insonlar uchun zaruratga aylanib bormoqda. Bu, ayniqsa, iqtidorli va maqsadli bolalar tahsil oladigan, o‘qitish yuqori saviyada tashkil etiladigan, ilmiy-amaliy sohalarga ixtisoslashtirilgan maktab o‘quvchilari uchun ayni muddao.

Ixtisoslashtirilgan maktab o‘quvchilarining axborot bilan ishlash kompetensiyasini shakllantirish jarayoniga axborot texnologiyalarini integratsiyalash bir qator afzalliklarga ega. Birinchidan, bu o‘rganishni yanada interaktiv va qiziqarli qilish imkonini beradi, bu esa o‘quvchilarga materialni yaxshiroq o‘zlashtirish imkonini beradi. Ikkinchidan, axborot texnologiyalaridan foydalanish o‘quvchilarga katta hajmdagi ma’lumotlardan foydalanish va o‘z o‘quv faoliyatida foydalanish imkonini beradi. Uchinchidan, axborot texnologiyalari integratsiyasi o‘qituvchilarga o‘quv jarayonini yaxshiroq nazorat qilish va natijalarni tezkor tahlil qilish imkonini beradi.

Axborot texnologiyalarini axborot bilan ishlash kompetensiyasini rivojlantirishga integratsiyalashning eng samarali usullaridan biri bu elektron o‘quv kurslaridan foydalanishdir. Ushbu kurslar ixtisoslashtirilgan maktab o‘quvchilari uchun maxsus ishlab chiqilishi va axborot ko‘nikmalarini rivojlantirish uchun zarur bo‘lgan ma’lumotlarni o‘z ichiga olishi mumkin. Bundan tashqari, elektron ta’lim kurslari o‘rganishni yanada interaktiv va jozibador qilish uchun video darslar, viktorinalar va o‘yinlar kabi qo‘shimcha materiallarni o‘z ichiga olishi mumkin.

Axborot texnologiyalarini integratsiyalashning yana bir usuli elektron kutubxonalar va ma’lumotlar bazalaridan foydalanish bo‘lishi mumkin. Ushbu manbalar o‘quvchilarga katta hajmdagi va turli yo‘nalishlardagi ma’lumotlarni olish va keng foydalanish imkonini beradi. Bundan tashqari, elektron kutubxonalar va ma’lumotlar bazalaridan foydalanish o‘quvchilarga istalgan vaqtda va istalgan joyda ta’lim olish imkonini beradi, bu esa turli chekka mintaqalarda joylashgan ixtisoslashtirilgan maktab o‘quvchilari uchun juda muhimdir.

Shuningdek, axborot texnologiyalari loyiha ishlari uchun ko‘plab imkoniyatlarni taqdim etadi, bu esa axborot bilan ishlash kompetensiyasini rivojlantirishga yordam beradi. O‘quvchilar loyiha ishlarini bajarish uchun ma’lumotlarni to‘plash va tahlil qilish hamda natijalarni taqdim etish jarayonida “IT” dan foydalanishlari mumkin. Axborot texnologiyalaridan foydalangan holda loyiha faoliyati nafaqat axborot ko‘nikmalarini, balki jamoada ishlash va bilimlarni amaliyotda qo‘llash qobiliyatini ham rivojlantiradi.

Axborot texnologiyalari integratsiyasi o‘quvchilarning raqamli savodxonligini oshirishga ham xizmat qiladi. “IT” dan foydalanadigan ta’lim jarayonlari o‘quvchilarni kompyuterlar, dasturlar, internet resurslari va ijtimoiy tarmoqlar bilan samarali ishlashga o‘rgatadi.

Shu bilan birga, axborot bilan ishlash kompetensiyasini shakllantirish jarayoniga axborot texnologiyalarining integratsiyalashuvi ixtisoslashtirilgan maktab o‘qituvchilaridan tegishli bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishni talab qilishini ham hisobga olish zarur. O‘qituvchilar o‘z bilim faoliyatida axborot texnologiyalaridan foydalanishga tayyor bo‘lishi va tegishli pedagogik mahoratga ega bo‘lishi kerak.

Demak, axborot texnologiyalarini axborot bilan ishlash kompetensiyasini shakllantirish jarayoniga integratsiyalashuvi umuman ta’limni, xususan, ixtisoslashtirilgan maktablarda o‘quvchilarning bilim olish jarayonini takomillashtirish va rivojlantirishda muhim qadamdir. Elektron o‘quv kurslari, elektron kutubxonalar va ma’lumotlar bazalaridan foydalanish o‘quv jarayonini yanada interaktiv va qulay qiladi, shuningdek, ta’lim sifatini oshiradi. Biroq, axborot texnologiyalarini o‘quv jarayoniga muvaffaqiyatli integratsiyalashuvi uchun o‘qituvchilarning tegishli bilim va ko‘nikmalari hamda maktab rahbariyati tomonidan qo‘llab-quvvatlanishi talab etiladi. Shundagina ta’limda axborot texnologiyalarini qo‘llashdan maksimal samaraga erishish va ixtisoslashtirilgan maktab o‘quvchilarining axborot bilan ishlash ko‘nikmalarini muvaffaqiyatli rivojlantirishni ta’minlash mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Кузнецова, Е. Ю. Использование информационных технологий в процессе обучения как средство развития компетенций учащихся / Е. Ю. Кузнецова, А. С. Орлова // Инновационные технологии в науке и образовании. – Т. 2019.1. – № 1. – С. 55-58.
2. Никонова, И. В.Информационные технологии в формировании у учащихся компетенции по работе с информацией // Информатика и образование. 2017. № 6. – С. 16-21.
3. Савельева, Н. В. Интеграция информационных технологий в процесс развития компетенции по работе с информацией учащихся / Н. В. Савельева // Современные проблемы науки и образования. 2018. № 2. – С. 27-31.
4. Трушникова, О. В. Информационные технологии в развитии компетенции по работе с информацией учащихся / О. В. Трушникова // Профессиональное образование в современном мире. 2019. № 2 (34). – С. 96-101.
5. Чернышова, А. И. Информационные технологии в развитии компетенции по работе с информацией учащихся специализированных школ / А. И. Чернышова // Сборник научных трудов международной научно-практической конференции "Инновации в науке и образовании". 2017. С. 136-139.